

EL PALLAresa

DIARI NACIONALISTA DE LLEIDA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Tallers Tipogràfics de SOL I BENET
PLACA DE BERENQUER IV
— Teléfor. núm. 34 —
Esqueles, Annolis i Boelams, segons taxa
Preus de Suscripció
Lleida 3'50 ptes. trimestre
Península 7'50 » semestre.
» 14 » any

ANY XXIV

LLEIDA, DISSAPTE 12 DE JULIOL DE 1919

NUMERO 8061

Als nostres lectors

Els linotipistes que componen EL PALLAresa i EL Correo de Lérida als tallers «Sol i Benet» han deixat la feina sense avis, anant-se'n a Barcelona a compondre «La Publicidad» que té als seus treballadors en baga.

Per aquest motiu estarem uns dies surtint amb el tamany reduït.

Oreguem que es cosa de pocs dies. Farem tot lo possible per a sortir normalment. Això que ens perjudica, ens molesta més perquè no podem servir com volem als nostres lectors.

L'autonomia universitària

L'Universitat de Barcelona es formada per catedràtics que sovint són reclutats entre professors no catalans. Així no es estany que, al ésser ara encarregada per la llei Silió de formar un projecte d'autonomia no fos aquest com devia.

Nosaltres volem que l'Universitat de Barcelona sigui l'Universitat de Catalunya, així és, un fogar de cultura catalana.

Fins ara hem hagut de suplir per l'esforç de les corporacions populars, singularment de la Diputació de Barcelona, lo que devia ésser tasca de l'Universitat.

Catalunya té dret a fer revivir sa cultura antiga i a incorporar-se als moviments culturals moderns que van a la vanguardia de la civilització.

Per aquest dret, que és també una necessitat, cal l'autonomia completa de la seva Universitat, cal que aquesta sigui ben catalana.

CONVERSACIONS MÈDIQUES

— ¡Doctor... voldria que m'contés quelcom de vulgarització de criança infantil!

— Vaig a complaure-la i començaré amb un punt que crec i hi interessenarà pels molts prejudicis que comporta i que per ignorar-lo moren moltes criatures de la ja mai parada natalitat de Catalunya.

I es significació dels crits i plors dels infants.

— ¡A! sí, Doctor! molt interessant i l'escollaré amb molta compiacència.

— Quan vos mireu al vostre filllet riell, una íntima satisfacció omple el vostre cor de mare, vos parla... i en aquest llenguatge mimic, hi compreneu que esta content... ¡ Sí, així és! En canvi quan el vostre filllet vos plora, que també el plor... es una altra nota suau, aguda, agudíssima d'aquell mateix llenguatge, vos aturallen i no sabeu interpretar-lo. Aquell llenguatge del plor o del crit, pur, immacuat, repetit, vos capfica, i, observat amb serenitat, vos evitaria el pensar amb cura, amb les dents, amb la baba, amb doïors de ventre, etc... etc. i que vos fa correr a buscar la panacea que tot ho cura (?) les denticines que tot ho espantien (que donen la creu d'assasi a qui d'elles viu) i el concepte de les comarcs que tot u enreden... calma... calma... observi i atengui els meus couells i trobarà la veritable panacea en cada cas.

¡Que el nen no té ganas de dormir, fa un plor seguit, plé de monotonia!

¡Que l'aucell d'alcoba está furios, té un plor d'enfado i la cara congestionada i una péria llagrimosa massua, que no s'atreveix ni a saludarnos!

El plor de sufriment moral o gélosia es silencios i interromput.

El plor de gana es sense llágrimes i constant.

El de la dintció es nervios i paroxístic.

El plor o crit pel mal d'orelles, es curt, agut, penetrant, fent portar les manetes del infantó cap a la part afectada.

El plor de mal de ventre, o budellets, no es tan penetrant com l'anterior, interromput i s'acompanya de flexió de les cametes cap al ventre.

El crit d'inflamació dels pulmóns, més que crit es queixa.

El crit de escoriacions o inflamacions de la pell es agut y a voltes provoca verdaders atacs nerviosos.

El crit del garçotills es ronc, aspre i tan característic que el mestre Martines Vargas afirma que el que el sent un cop a la vida no l'oblida mai més, i el que no ha sentit el destingueix per lo insolit.

El crit hidrocefàlic, de les membranes del cervell, el meningític, es agudíssim, un verdader crit d'alarma i de pó que commou al sentitíu.

El plor del dolor d'estomac es un xic més alt, llarc i rabios que el de budellets paroxístic i que obliga a contreure les cametes del nen quan apareix. Un cop calmat el dolor i cansat dels sufriments el nen tot adormint-se encara emet plors, que van disminuint en intensitat.

Ja uns altres crits i plors que exigeixen valorizació que sols el meige pot interpretar. Crec que he convençut a vosté que la calma, la calma i l'observació son factors essenciaissims per valorar els sufriments dels nens, i aplicar una terapèutica apropiada. I dit això faig punt.

JOSEP ARAGONÉS PIFARRÉ

LA SOLEDAT

La conversa ens renova cada dia, i havem nascut per caminà amb la gent, i ara volem l'amic i ara l'aima per dir la joia o el defectuament.

Peró hi ha estones en que ré ens plauria

com la puresa amarga del moment, en que illures de tota companyia cerquem nostre esperit calladament.

I fem amb el desig un bell viatge a una terra suau o paisatge silenciosa a l'arribar la nit,

on només ens conforta i acompanya una estrella damunt d'una muntanya, i el batec invencible dins del pit.

JOSEP MARIA DE SAGARRA

EL DUC DE GÈNOVA

La regencia d'Itàlia

S'ha fet públic un decret en virtut del qual el duc de Gènova cesa en la delegació d'atribucions que li havia conferit el rei Victor Manuel en data 25 de maig de 1915. Quan Itàlia emprengué la seva guerra d'aliberament diu, entre altres coses, el decret—em vaig veure obligat, per les contingències de la mateixa, a romanre constantment allunyat de Roma, per la qual cosa, vaig pregar a S. A. R. em substituís en les funcions sobiranes. La V. A. assumí la dita tasca, realitzant-la amb abnegació i ferm patriotisme durant més de quatre anys. Havent aconseguit la victòria tinc de recollir-me per a meditar i treballar a conseqüència dels fruits de la victòria.

Els ciutadans tornen als seus llocs per a reprendre la tasca amb la mateixa abnegació que han demostrat durant la guerra.

Així, d'acord amb el meu Govern, torno des d'avui a pendre l'exercici del poder, que vaig deixar amb motiu de la guerra, donant les gràcies a V. A. pels notables esforços que portà a cap durant la guerra.— Firmat Victor Manuel.

Concurs de Lectura, Escriptura i Història de Catalunya

El diumenge 13, tindrà lloc en la mediterrània vila de Vilassar de Mar, el «I Concurs de Lectura, Escriptura i Història de Catalunya» organitzat per un grup de patricis entusiastes de la mateixa.

El nombre d'inscripcions, que fa preveure un èxit esclaiant és molt important.

Fent-se el dit Concurs sota el patronatge de la Protectora, i havent-se li oferit l'encàrrec de nomenar el Jurat, ha delegat a les senyoretas Na Ventura Martí Mercè Ballester i Angela Pascual, i els senyors N' Antoni Riera, Julià Pujol, i Rafael Monjo, per a que tordin part del mateix.

Notícies

— S'ha posessionat del nou destí, el nou fidel contrast de peses i mesures D. Pere Ranicó Saura.

— Pel recaudador de Contribucions de la zona de l'arrega ha sigut nomenat agent executiu de dita zona, don Joan Sobrevilla Escola.

— Ha sigut confirmat el càrrec d'agent executiu per a la recaudació de les contribucions de la zona de Solsona, D. Santiago Jou Jústia.

— El dia 13 del mes corrent a les vuit de la nit tindrà lloc al saló Parinif de l'Academia Bibliográfica Mariana el repartiment de premis als alumnes que assisteixin a les classes de l'entitat artística musical «Schola Cantorum».

MÈDICO-DENTISTA

JOSE CLAPÉS

Plaza de la Sal 15-16 (Hay ascensor)

— LERIDA —

— Ahir ha sigut firmada l'escriptura de compra venda a favor del «Sindicat Agrícola» d'Alcarraç, del molí farinera i amb premsa hidràulica per a l'extracció de l'oli, propietat del senyor Duc de Solfero.

— La guardia civil d'Alfarràs va sorprendre caçant a dos individus que van donar-se a la fugida sense puguésser detinguts, deixant un dels escopeta que fou recuñida i denunciada el fet a l'autoritat judicial.

— El diumenge se celebrarà a l'Audencia el judici per a veure i fallar la causa instruida per desorures al Jujat d'aquesta capital contra Sebastia Gasó, al qual defensarà l'advocat senyor Agelert, baix la representació del procurador senyor Alvarez Llinás.

GUARDA JURAT. — Se necessita un Guardà Jurat particular per al poble de Maials.

Es preferible que sigui llicenciat de l'Exèrcit.

100 pessetes mensuals i casa franca Referències, Tenda de diaris Payá, Plassa Constitució, 25, Lleida.

— S'ha celebrat a Torrelameu la festa organitzada per a celebrar l'inauguració de les noves escoles construïdes per compte dels veïns d'aquell poble, assistint a dit acte l'Inspector de primera ensenyança D. Felix Jové.

— Aquesta tarda a dos quarts de 8 s'inaugura l'exposició de pintura organitzada pels alumnes de l'Academia Xaudaró a la Casa Consistorial.

Estarà oberta fins el 16 del corrent.

— Demà s'fara mercat a Ager, Agramunt, Albagés, Albi, Arbeca, Artesa de Segre, Bellpuig, Bellver, Bellvís, Cabó, Castellersá, Esterri d'Àneu, Guimerá, Guixes, Llesuy, Malgrat, Manresana, Noves, Organyá, Sanahuja i Sant Llorenç de Morunys.

L'Oficina Consultiva del Circuit Mercantil i Industrial ens interessa la inserció de la següent convocatoria:

A fin de tratar y tomar acuerdos definitivos sobre las innovaciones que se trata de introducir a la Ley de la Jornada Mercantil y Sindicación forzosa, se invita a todos los comerciantes e industriales que ejerzan su industria o comercio en esta Capital, estén o no agremiados y sean o no socios del Circulo Mercantil, a la segunda reunión que a tal efecto se celebrará en los salones de dicho Circulo el día trece de los corrientes a las once de la mañana. El asunto a tratar es de capital importancia y es de toda conveniencia concorra todo el comercio en general pues a todos afecta de una manera directa.

AJUNTAMENT D'ALFES

El dia 25 del corrent a les 10 del matí al despaix de l'Aldia es treuran a subasta pública les herbes d'aquest terme.

— Alcalde. — Ramon Espasa

— Demà tindrà lloc a la Casa Ajuntament de Tremp, Junta General de la Comunitat de regants del Noguera Pallaresa, i la Conca de Tremp.

Govern civil

— Pel Govern civil s'ha remés al Subsecretari del Ministeri de Proveïments, el recurs d'alçada interposat per D. Marian Ollé, D. Joan Vives, D. Joan Giralt i D. Jaume Rocamora, contra una providencia gubernativa confirmatoria d'una multa de 500 pessetes a cada un dels per l'Inspector Delegat de Subsistències D. Cecili Fernàndez per infracció de tasa i exportació interprovincial d'Ous.

— Pel Govern civil ha sigut remesa línias vacuna als Alcaldes d'Arguella i Arriés.

Militars

Per la Comissió mixta de reclutament d'aquesta província han sigut declarats prófugs als mossos de l'actual reemplaç Pau Montañé Prat, de Bellver; Fermí Cos Serra, de Cervera i Francesc Masip Guayos, de Lleida, interesant el Governador civil la busca i captura dels mateixos.

— Demà anirà a missa a l'església de Sant Joan, les forces dels regiments de Navarra i l'Albuera.

— La música del regiment de L'Albuera donarà demà un concert a la tarda al passeig dels Camps Elísseus.

Religioses

Sants de demà. — Sant Anaclot, papa i martir i Santes Mirope, martir i Serra, verge.

Quaranta Hores. — A l'església de la Puríssima Sang. L'Exposició de 8 a 10 al matí i de 7 a 9 a la tarda.

— L'Arxiconfradia de Maria Immaculada i Santa Teresa de Jesús celebrará demà a l'església de M. M. Escalvades de l'Inmaculat Cor de Maria sa funció mensual amb missa de comunió general a les vuit i la funció acostumada a les set i quart de la tarda.

Café Camps Elísseus. — Cine a l'aire lliure, selecció i variat programa de pel·lícules.

Café de l'Univers. — Les pel·lícules «Cor de pare» (2 parts). «Suicidi de Polidor» i 2 estrenes.

Café Saic. — Continúa projectant-se «La cortina verda» tercer i darrer episodi: «El collar de perles» 2 parts i «Maximí i la seva reina».

Telegrames i conferències

Servei especial de «El Pallaresa»

Els ministres

Madrid. — El ministre d'Instrucció ha marxat a Santander. El Governació ha dit que hi havia traquil·litat a tota Espanya.

Dinar

El Sr. Maura ha dinat amb l'Ambaixador dels Estats Units.

Recaudació

El ministre d'Hisenda ha dit que la recaudació per drets reals al Juny de l'any passat fou de 600,270 ptes. Enguany ha sigut de 884,270 id.

Els romanonistes

Els senadors romanonistes faran forta oposició al Ministeri. Parlaran Perez Caballero, Marqués de Cortina, Gimeno, general Muñoz Ugeux.

El de fetç de Valencia

Ha dit el ministre d'Hisenda que com més se va inspeccionant a la Delegació d'Hisenda de Valencia, més defaïcs se descobreixen. S'han comés verdaders horrors.

Ha arribat a Valencia el Fiscal del Suprem i els empleats d'Hisenda que han de formar el Tribunal d'Honor.

Dato a Suïssa

El Sr. Dato ha millorat. S'ha desposat que vagi a passar una temporada a Suïssa.

Director de fabrica agredit

Barcelona. — Aquest matí passava per la Plaça del Diamont de Gràcia el director de fabrica Artur Masigues. Ha sonat un tret. Com que havia rebut un anònim, s'ha posat a correr. Un altre tret l'ha fet caure ferit. Allavors els agressors que eren 4 se li han acostat, tornant a disparar.

Ha mort mitja hora després a la casa de Socors.

Agressió fatal

Barcelona. — Aquesta matinata un inspector i dos agents de Vigilancia, dos guardes de seguretat i un vigilant de carrer han anat a fer una inspecció a un pis del carrer de Cerdafina.

A l'entrar un rellogat nomenat Elias Garcia, ferroviari, que estava amagat darrera un llit, ha començat a disparar, matant a un guardia de Seguretat i al vigilant i ferint greument a l'altre guarda i a l'amo del pis.

S'ha escapat per la galeria. Han quedat detinguts els altres rellogats.

Demà s'farà l'enterro al qual assistirà el Governador. Se fa una suscripció per les famílies.

Estranger

El bloqueig d'Alèmanya

París. — Amb data d'avui ha sigut alçat el bloqueig d'Alèmanya.

La vaga ferroviària

París. — Molts ferroviaris francesos no volen pendre part a la vaga de 24 hores acordada pel dia 21 com protesta de l'intervenció dels aliats a Rússia.

Els belgues tampoc hi pendrán part.

Complot

Roma. — S'ha descobert un complot sindicalista que devia esclatar diumenge.

La vaga portuguesa

Lisboa. — Continua la vaga ferroviària. Han fracassat les gestions per a solucionar la.

La companyia recluta personal nou.

ARTS GRÁFIQUES SOL I BENET

PROXIMA OBERTURA

MAGATZEMS DE TEIXITS

de Fills de Feliciá Solé Constitució 16 i Estereria 1-LLEIDA

CAMISERIA YBARS - LERIDA

ESTERERIA 3-TELEFONO 380-SUCURSAL MAYOR 47-TEL. 471
LA CASA MEJOR SURTIDA EN CAMISAS Y CORBATAS
Grandes existencias de batistas y percales para CAMISAS A MEDIDA
PRECIOS DE RECLAMO

PRÓXIMAMENTE
APERTURA DEL DESPACHO CENTRAL DE LA
Joyería, Hateria, Almacén de relojería i bisutería
CANTONS MAYOR N.º 74
JOYEROS RELOJEROS
SUCURSAL de la de TARREGA
FUNDADA EN 1740
-OCASION.- De un fornillo de roble, un comedor de nogal, un despacho de caoba, un recibidor roble y demás enseres. Benagüel IV, 2.º, 2.ª.

GRAN LICOR ESTOMACAL = WILSON = PEDRO MOR-LÉRIDA

Enrique Corbella Alvarez (Secretario por oposición del Excmo. Ayuntamiento)
Participa a sus antiguos clientes que vuelve a ejercer su profesión de ABOGADO
Especialidad en asuntos hipotecarios y municipales. Relaciones de bienes, Posesorios, Particiones, QUINTAS, Cuentas, Presupues- tos, Recursos, etc. - LERIDA

Tirants	desde	0'90	pessetes
Lligues	"	0'70	"
Corbates	"	0'50	"
Camises blanques	"	2'5	"
Subjectadors coll	"	0'05	"
" corbata	"	0'10	"

Géneros de Punt
CONFECCIONS
a preus de Fabrica

Casa Sabartés ESPECIALITAT EN LES MIDES
MAYOR 63 Tallador de les principals Camiserías de Barcelona

PRENSAS HIDRÁULICAS
VENDO, 6 prensas hidráulicas para aceite con todos sus accesorios correspondientes, 4 juegos de rodete rectos y dos de cónicos, piedra "Montjuich" con todo su menaje correspondiente, 2 prensas de husillo "racó" y una de husillo de 4 columnas con en granajes
DIRIGIRSE
F. SANS ESQUÍ, REMOLINS, 11 - PRINCIPAL. - LÉRIDA

BEGUDA D'ISTIU
TARONJADA
EL MES DELICIOS DELS REFRESCOS
EL MES GARANTIZAT PER A LA SALUT
EL MES AGRADABLE AL PALADAR
EL MES TONIC I REFRESCADOR DE LA SANG
EL MES BARAT
15 céntims el vas - Bar Salvat
ANIS INFERNAL
LO PITJOR DEL MON
M. SERRA - LLEIDA

COMPRIMOS HUIDOBRO A BASE DE Kola-Coca - Estrigina - Fosforo
Restablece el vigor de los que padecen de prostración o debilidad en cualquiera de sus formas.
Fortifica y vigoriza a aquellos cuya constitución se ha debilitado por el trabajo intelectual excesivo, las penas, los excesos y la vejez. - Cura la debilidad física y nerviosa, la pérdida de memoria, etc., etc. Ejerce acción directa sobre los centros nerviosos, comunica nueva vitalidad y restablece el vigor mental y físico.
Precio 3'50 Caja.
Francisco Pons - Mayor-31 - LERIDA
Farmacia y Laboratorio Huidobro
CARDENAL CISNEROS, 62
MADRID

DR. MANUEL CUSI
METJE ESPECIALISTA EN LAS MALALTIES DE LA GOLA NAS I ORELLES
DEL HOSPITAL DE LA SANTA CREU DE BARCELONA
Viste en el Palau Hotel, de Lleida tots los dilluns des de les 9 del matí
Consulta particular a BARCELONA: Diputació, 268 (entre Passeig de Gracia i Claris)

"Hastos Industriales S. R."
Carreer de les Cortes Catalanes numero 471
BARCELONA
Importadors i magatzemistes d'accessoris per maquinaria i materials auxiliars.
Productors de gelatines i aiguacuit; grasses i extractes per a curtits.
Manufactura de correjes i articles de cuir i polixes de fusta.
Representant a Lleida i Comarca: PEDRO J. BENCOMO.

Las Américas
Almacenes de calzado
Temporada de verano
MILES DE PARES DE TODAS CLASES A PRECIOS SIN IGUAL
San Antonio 5. - (Frente a la Catedral)

JOSEP ARAGONÉS PIFARRÉ
MEDICINA GENERAL
Especialitat: Malalties de la Digestió, (Estómac, Fetge, Budells, etc.)
LABORATORI D'ANALISIS
Exàmens coprològics i químics gàstrics, orins, etc
VISITA: - DEMATÍ de 9 a 12. - TARDA de 4 a 5
Major número 3 - Entressol - Lleida

Caja de Ahorros y Montepío de Lérida
REALIZA préstamos personales e hipotecarios exentos del pago de derechos reales y utilidades, con derecho a entregar cantidades a cuenta en cualquier momento que rebaja proporcional del interés.
Horas de oficina, de 9 a 1 los días laborables y de 9 a 11 los domingos.

COLA TANGLEFOOT
EN LA DROGUERIA DE
Pedro Ramón y Hermaus
Telefono, 87 - Tárrega

SUPERFOSFATS D'OSSOS
Superfosfats d'ossos de 18 a 20, d'àcid fosfòric soluble, de 314 a 2 de azoe; fosfat d'ossos de 23 a 30 de fosfòric soluble insoluble, de 314 a 2 azoe. Marca especial «Locomotor».
Cinc mil pessetes al qui probi que aquest abono no sigui pur d'os i fosfòric sol.
Magatzem a Lleida.
Per a pedidos dirigirse al viatjant ANTONI ARQUES
Plaça Constitució, 17, 1.er, 1.ª - Lleida. Es compren ossos a bon preu.

CAPITAL BEN GARANTIT
Se facilita la seva colocació i s' deixaràn en primera hipoteca desde mil pessetes fins a quaranta mil i s' venen en bones condicions finques rústiques i urbanes situades en aquesta Capital i als pobles d' Alcarraç, Torres de Segre i Serós, i s' compraran crèdits hipotecaris i censos inscrits, encarregant-se de la compra i venda.
Cavallers, nombre 7, segós.

CONSULTA PARTICULAR del Doctor H. TORRES
PAHERIA 10 - LLEIDA
TELEFON N.º 61
Dedicada especialment a malalties de les (Blonorragia, Sífilis, Vi s urinaries, Esterilitat, Impotència, Estómac, Budells, Vies digestives, Fetge, etc.)
HORES DE VISITA: Matí de 11 a 1, Tardó de 5 a 8.

Don Jaume Segura Altisent
GENT DE NEGOCIS
Subdirector de la Societat Anònima de Segurs «LA ESTRELLA»
Ha traslladat ses oficines a la Plaça de la Sra n.º 13 i 10, segon, dreta.
TELEFON NUM. 175

Keirr i Yoghurt
Analitzat al Laboratori Municipal.
Venda a la Surruaal dels acreditats CAFES MOMOTOMBO
d'Eric Sempau. Estereria, 9, Lleida.
Telefon, 176.
SERVEI A DOMICELI

HUESPEDES
Hay uno de bastante edad, viudo, sin familia, que le agrada acomodarle de huésped, donde le traten bien y lo consideren como de la familia.
Pagará adelantado cada domingo. Tiene cama y lo necesario para su servicio.
Para tratar con él, Rambla de Fernando, 57, piso tercero, puerta 2.ª

SELLO YER
CURA
DOLORES de CABEZA, GRIPPE, JAQUECAS, NEURALGIAS, COLICOS, DOLOR de MUELAS, DOLORES NERVIOSOS y toda clase de dolores REUMÁTICOS
Caja con 12 sellos, Pesetas 3
Caja con 6 sellos, Pesetas 1,75
Caja con 3 sellos, Pesetas 0,90
Caja con un sello sólo cuesta 30 céntimos.
De venta: En todas las Farmacias y Droguerías del Mundo.